

Major F. H. Kjelstrup

Oslo, den 31. mars 1943.

Åkebergveien 11.

SENSURERT

Oslo kretsfengsel a. d. B.

115931

Til

hr. forsvareren i rittmester Qvists sak,
Justisbygningen, Oslo.

Som vidne i Qvists sak kunne jeg - hvis spørsmålene hadde gitt adgang hertil - opplyst at jeg - vistnok i juli-august 1941 - hadde en konferanse med rittmesteren, hvorunder det ble snakket om det konfidentielle formål med legionsstiltaket: å nyttiggjøre den praktiske utdannelse i fronttjeneste til deltagelse i ev. sluttkamp mot okkupanten i Norge, hvis krigens forløp skulle gjøre dette mulig.
Dette skulle vel være av interesse for hans sak.

Erbedigst

F. H. Kjelstrup

seg som kommisarisk leder for forbundet. Han vil også tilføye at han aldri har virket i denne stilling, han har f.eks. aldri arrangert et møte.

Sikt. meldte seg antagelig i begynnelsen av juli 1941 til Den Norske Legion. Det var tål å begynne med ikke meningen at sikt. skulle være sjef for denne, derimot ble det uttalt at han skulle få kommandoen over en hjulrytter- og skiløperavdeling som skulle sendes til Finnland. Sikt. fikk imidlertid ingen mannskaper til sin avdeling og oppholdt seg for det meste denne første tid hjemme på sin gård. I novbr. fikk sikt. ordre om å reise til Torpo i Hallingdal for å æde en skiløper- og hundekjørerskole. Kurset besto av omlag 30 mann og varte omtrent 3 uker. Under kursets siste dager fikk sikt. høre at legionsstaben var blitt oppløst av tyskerne og at bataljon Vikens sjef - major Bakke - var blitt avsatt av tyskerne og videre at bataljonen hadde fått en tysk offiser som sjef. Samtidig hadde tyskerne selv overtatt hvervingen av mannskaper, og den øvrige administrasjon av legionen her i Norge. Sikt. dimiterte da på eget ansvar de av kjørekursets elever som etter den nye situasjon som var oppstått, ønsket dette. Da sikt. kom tilbake til Oslo, hadde han endel samtaler med sine offiserskollegaer i legionsstaben om den nye situasjon. Disse forsøkte å overtale sikt. til å reise til Tyskland for om mulig å overta kommandoen over bataljonen og forsøke å få den over på norske hender igjen. Etter en henvendelse til Quisling, ble det bestemt at sikt. skulle overta kommandoen av bataljonen som på dette tidspunkt lå i sin utdannelsesleir i Falling Bostl i Hannover. Sikt. sier at avtalen var at legionen (bataljon Viken) etter utdannelsen skulle sendes tilbake til Norge hvor den hadde hele sitt vinterutstyr (norsk), for senere å settes inn i krigen i Finnland under Mannerheims kommando. Tyskerne erklærte seg villig til dette og sikt. sendte da legionens omlag 300 hester tilbake til Norge hvorefter legionen ble forflyttet til Stettin for å vente på skipsleilighet til Norge. Sikt. antar at de ble liggende der omlag en mnd. hvor de da fortsatte utdannelsen. I januar 1942 begynte

få sin utdannelse der som avtalen opprinnelig var. I januar 1942 ble bataljon "Viken" imidlertid forlagt til Stettin og i siste halvpart av februar overført til Leningradfronten. Her ble bataljonen liggende til 1. februar 1943 og den deltok under tiltaltes ledelse i kamphandlinger hvorunder den hadde ialt ca. 140 falne. Tiltalte fikk jernkorset av 1. klasse for sin inn-sats. I en rapport om legionens virksomhet i månedene mars/april 1942, undertegnet av tiltalte, heter det bl.a.: "Livet her ved fronten binder det germanske broderfolk med sterke bånd. Alle yter sitt beste for å hjelpe hinanden og kameratskapet er fast og ubrytelig. Legionærene ble fra høyeste tyske hold og nedover ikke bare behandlet som likeverdige soldater, men det ble vist dem en tillit og aktelse som alle nordmenn i legionen er stolt av. Vi på vår side har gjort vårt beste for å vise oss denne tillitverdige". Tiltalte anfører at rapporten er satt opp av en av de tyske beraterne ved legionen og at han ikke ville brukt de omhandlede uttrykk hvis han selv hadde avfattet rapporten. I et brev til Quisling av 30/3-1942 framholder tiltalte bl.a. at legionen trenger flere folk. Han skriver: "Vi har hatt en del tap og legionen trenger i løpet av 2 måneder en tilgang på 200 mann. Disse folk behøver kun en ganske kort utdannelse der hjemme, da vi her har godt høve til å utdanne dem". - Tiltalte arbeidet for å få legionen overført til den finske front overensstemmende med de løfter tyskerne opprinnelig hadde gitt. Han opplyser at han også fikk tilsagn fra øverste tyske hold om at dette ved leilighet skulle skje. Løftene ble imidlertid ikke holdt. Sommeren 1942 ble det spørsmål om å overføre legionen til innsats mot partisanene i Minskdistriktet, men tiltalte protesterte mot dette. Ettersom legionærenes kontrakter ~~er opplyst~~ løp ut uten at legionærene ble dimittert, tok tiltalte opp et energisk arbeid for å få tyskerne til å respektere kontraktene. Bl.a. gjorde han under en permisjon i november 1942 henvendelser

både til Quisling og Himmler, men uten resultat. Samtidig skrev han til generalsekretær Fuglesang og protesterte mot at de folk som var vervet til legionen ved vervekampanjen sommeren 1942 ble innkalt til tjeneste under de daværende forhold. Det var også på denne tid han, etter hva han som foran nevnt opplyser, i skuffelse sendte sin utmeldelse av partiet. Etter å være vennt tilbake til fronten etter den nevnte permisjon tok tiltalte initiativ til at det gikk ut oppfordring til mannskapene i legionen om å si opp sine kontrakter. De fleste gjorde dette og oppsigelsene ble av tiltalte ekspedert videre gjennom hans overordnede. Dette førte til at han ble innkalt til hovedkvarteret til Himmler. Her ble imidlertid resultatet at Himmler etter hva tiltalte opplyser bøyet seg og lovet å trekke legionen tilbake. Tiltalte ble dog fratatt sin kommando og fikk ikke vende tilbake til fronten. I februar 1943 ble tilbaketrekningen av legionen påbegynt og i mars s.å. ble legionen oppløst i Mitau. Det var på denne tid opprettet en ny norsk avdeling, SS FanSergrenaderregiment Norge, og fra Jonas Lies side og fra hold som gruperte seg om ham ble det arbeidet for å få legionærene til å gå samlet inn i dette regiment. Tiltalte var i mot dette og lot gå ut parole til legionærene om ikke å melde seg til tjeneste på ny. Tiltalte, som ikke selv hadde tidsbegrenset kontrakt, sørget etter hva han opplyser for å få ødelagt helsen på det ene benet slik at han oppnådde å bli kjent tjenestedyktig og fikk avskjed. De andre offiserer som fikk avskjed fra legionen ble samtidig tildelt en høyere grad. Tiltalte fikk ikke dette og det er ikke riktig når det står i tiltalebeslutningen at han oppnådde oberst-løytnants grad. Han brakte riktignok selv titelen oberstløytnant etter avskjedigelsen, men fikk så beskjed av Quisling om at han ikke var berettiget til dette.

Etter å være vennt tilbake til Norge søkte og fikk tiltalte våren - sommeren 1943 stilling i Landbruksdepartementet som sjef

for hestevesenet. Han tiltrådte 1. juli 1943 og satt i stillingen til frigjøringen. Etter det opplyste arbeidet han vesentlig med totalisatorlagene på Bjerke og Øvrevoll m.v. og med Statens kjøre- og rideskole på Gardermoen. Arbeidet hadde såvidt skjønnes ikke noe politisk tilsnitt. Fra februar til september 1944 hadde han permisjon fra Landbruksdepartementet for å overta stillingen som sjef for 2. hirdfordeling, Trondheim. Tiltalte opplyser at han tok mot denne stilling i den hensikt å motarbeide tyskernes forsøk på å legge hirden under seg. Hans tanke var å organisere hirden i militære avdelinger og søke å trekke inn tidligere frontkjempere og derved skape en slags norsk hær som kunne bidra til å opprettholde orden i tilfelle av invasjon. Han var på dette tidspunkt klar over at tyskerne ville tape krigen. På grunn av forskjellige forhold kom han først til å overta arbeidet ved hirdfordelingen 15. mai 1944. [Det er ikke godtgjort at han i sin stilling organiserte eller deltok i organiseringen av Hirdens Bedriftsvern i distriktet og han blår derfor å frifinne hva tiltalen forsåvidt angår. Det synes tvertimot som tiltalte saboterte ordrer om organisering av og utskrivning til H.B.V. og at han forpurret utskrivninger som fylkesfører Rogstad foretok på grunnlag av hirdlistene. Derimot er det på det rene at tiltalte organiserte en mindre befalsskole for hirden på Fossestuen ved Trondheim. Han opplyser at han gjorde dette for å hindre at folkene ble tatt til vaktteneste for H.B.V. - Sommeren 1944 kom det en ordre fra Quisling hvorved H.A.E. ble lagt under det tyske ordenspoliti. Dette strid mot den linje tiltalte fulgte og han reiste ~~til~~ 15/7-1944 til Quisling for å få denne til å endre sitt standpunkt. Quisling fastholdt imidlertid sin bestemmelse og tiltalte sa da etter hva han opplyser fra seg stillingen som sjef for 2. hirdfordeling og hadde senere ikke mere arbeid for fordelingen..Formelt fra-trådte han først stillingen i september 1944.

Stillest - norsk Okkupasjonshistorie, 2014
legionærenes kontrakter som gjalt for 6 mndr., å løpe ut, og sikt.

fremholdt for tyskerne at disse kontrakter måtte respekteres. Tyskerne gjorde vanskeligheter med dette, men det ble da fra sikt.s side forsøkt ordnet på den måte at legionærene ble fremstillet for en norsk lege som erklærte dem krigsudyktige. Alt ialt ble omlag 200 mann hjemsendt på denne måten. Om aftenen den 17. februar 1942 fikk bataljonen i Stettin ordre om å holde seg marsjklar neste morgen. Transporten skulle da foregå med fly. Sikt. skjønnte da at de ikke skulle sendes til Norge og regnet da med at de ville bli sendt til Finnland. Sikt. forsøkte om aftenen å komme i telefonisk forbindelse med Berlin, men dette lyktes ikke. Transporten gikk ikke til Finnland, men flyene landet på en flyplass 25 km. syd-vest for Leningrad. Legionen ble der tildelt et avsnitt på 4 km.s bredde som med sin venstre fløy var støttet til Finskebukten og tilhørte sammen med den hollandske, flamske og danske legion en kampgruppe Jeckeln (etter sjefen obergruppenführer Jeckeln). Sikt. henvendte seg til Jeckeln og fremholdt at det var mot avtale at de norske styrker ble satt inn på østfronten da de jo skulle ha vært i Finnland i finsk samband. Jeckeln satte seg i forbindelse med Himler som kom opp i fly et par dager senere. Sikt. fikk ikke personlig snakke med Himler da denne på grunn av et artilleribombardement var forhindret fra å kunne komme frem til sikt.s kommandoplass, men gjennom sikt.s sjef - Jeckeln - fikk sikt. Himlers løfte om:

1. Legionen (bataljon Viken) skulle ved første anledning trekkes tilbake og overføres til Finnland.
2. Den Norske Legion skulle, som tidligere lovet, danne stammen i en fremtidig norsk hær, og
3. Den tyske siviladministrasjon i Norge skulle opphøre.

Da legionen kom til fronten, hadde den 70 tyske Beratere (SS-offiserer) etter sikt.s forgjenger. Forholdet mellom disse og nordmennene var meget dårlig. Sikt. fratok disse straks all befatning med legionen. Disse klaget til Jeckeln, men sikt. fikk da støtte hos Wehrmacht. Resultatet ble at 4 av dem ble tilbake av hen-

Stiftelsen for Norsk Okkupasjonshistorie, 2014
Norge - Nazistisk - Rødt - Jøder.
sikt til administrasjonen, resten ble sendt vekk. Tiltross for mange angrep fra SS-side på legionen som selvstendig norsk enhet (norsk befall, norsk kommandospråk, norske gradbetegnelser og norske løver på kragen samt egen jurisdiksjon), lyktes det å bevare den som norsk avdeling. Dette mener sikt. var av den aller største betydning og grunnen til at legionen er kommet fra det med forholdsvis små tap. Den Norske Legion mistet således i løpet av et år 140 mann i faldne. Til sammenligning kan nevnes at Den Flamske Legion på 3 mndr. ble redusert fra 1300 til 300 mann og at Den Hollandske Legion på en dag mistet 50 % av sine folk.

Etterhvert som tiden gikk og ingen av de gitte løfter ble innfridd, ble stemningen i legionen bitter og det ble åpent diskutert om man som protest samlet skulle melde seg ut av N.S.. Av hensyn til de konsekvenser dette kunne få, sikt. var av den mening at man ville resikere at legionen ble oppløst og folkene spredt på de forskjellige SS-avdelinger, ble man derfor enig om å se tiden an.

I løpet av sommeren 1942 ble det i Norge satt igang en voldsom propaganda for legionen fra N.S.s side, med det resultat at det meldte seg omlag 3000 mann. Sikt. ville forsøke å hindre at disse frivillige ble innkalt før Himlers løfte til sikt. var blitt oppfylt, men han ble forhindret fra å få forbindelse med N.S.-myndighetene i Norge. Først i novbr. s.å. fikk han permisjon og reiste da til Oslo. Han oppsøkte med en gang Quisling og fremholdt sitt syn for ham. Quisling skrev et brev til Himler hvor han forlangte at all tysk befatning med legionen skulle opphøre. Sikt. gjorde så henvendelse til sjefen for Germanische Leitstelle - Leib - og fremholdt sitt syn for ham. Resultatet av denne konferanse ble at begge to (sikt. og Leib) neste dag fløy til Berlin for å forelegge saken for Himler, og de henvendte seg til obergruppenführer Berger. Denne satte seg i telefonisk forbindelse med Himler mens sikt. hørte på. Himler var da ikke villig til å gjøre noen forandring i det som alt var og ga sikt. ordre til straks å reise tilbake til fronten. Da

Stiftelsen Norsk Okkupasjonshistorie 1216
Sikt. som hadde fått anledning til å reise tilbake til Oslo, skrev han og sendte fra Berlin som Wehrmachtspost med kurer 2 brever - et til N.S. generalsekretær, "minister" Fuglesang og et til N.S. generalsekretariat. I brevet til Fuglesang ba sikt. ham på det innstendigste å hindre at de folk som hadde meldt seg til legionen ble innkalt da de ville bli lurt på samme måte som sikt. og hans folk var blitt. I brevet til N.S. generalsekretariat meldte sikt. seg ut av N.S.. Sikt. var nå fast besluttet på at legionen skulle trekkes ut og dimitteres, koste hva det koste ville. Han ga derfor, da han kom tilbake til legionen, ordre om at legionærene skriftlig skulle si opp sine kontrakter og forlange å bli dimittert. Oppsigelsene ble kompanivis levert til bataljonsstaben, hvorefter sikt. samlet sendte dem til kampgruppesjefen sammen med sin egen oppsigelse. Brigadeführer ? som hadde avløst Jeckeln, sendte rapport om forholdet til Himler hvor han anklaget sikt. for sabotasje og forsøk på mytteri. De ble begge innkalt til Himler i Hauptquartier i begynnelsen av januar 1943. Himler var sint, men sikt. holdt på at legionen hadde oppfylt sin kontrakt hva derimot tyskerne ikke hadde gjort. Tilslutt gikk Himler med på at legionen skulle trekkes tilbake og de av mannskaperne som ønsket det, kunne reise hjem til Norge. Selv reiste sikt. til Berlin hvor han i påvente av nødvendige papirer ble gående og vente hele februar. Imidlertid var det på Jonas Lies forslag bestemt at det skulle opprettes et SS pansergrenaderregiment Norge hvori bl.a. Den Norske Legion skulle inngå. Da legionen i begynnelsen av mars kom til Mittau i Lettland, ble det av Lie drevet en iherdig propaganda blandt befal og soldater for å få dem til å melde seg til denne nye avdeling. Sikt. som også var kommet dit, frarådet dette på det bestemteste og de fleste av legionærene fulgte hans råd. Før denne episode i Mittau hadde sikt. vært en tur i Oslo hvor han hadde en samtale med kaptein Sæbø hvor sikt. forklarte hva som hadde hendt med legionen samt om hva han hadde hørt om det nye SS-pansergrenaderregiment. Sikt. sa videre at han ville motarbeide hvervingen til denne avdeling og at han ville

sette alt inn på å få legionen tilbake. Videre fremholdt sikt. overfor Sæbø at det var hans hensikt å bruke legionen som grunnlag for sitt arbeide med å skaffe vepnete styrker da han mente at det var den eneste måten vi idetheletatt kunne få vår selvstendighet tilbake på. Sæbø erklærte seg enig i sikt.s syn på saken.

Sikt. sier at han aldri har befattet seg med propaganda for eller hverving til Den Norske Legion. Ennvidere forbød han all propaganda for og hverving til hird og Germanske SS innen legionen.

Sikt. vil tilføye at han mener det var forsvarlig å melde seg til Den Norske Legion og at det er stor forskjell på denne avdeling og de forskjellige SS-avdelinger. Legionen ble oppsatt som en norsk enhet og skulle kjempe sammen med finnene, Russland ~~var~~ var etter sikt.s oppfatning, ikke dengang alliert med Norge. Som konklusjon på foranstående sier sikt.:

1. At han meldte seg til Den Norske Legion fordi han derved så anledningen til å kunne arbeide for opprettelsen av et nytt, norsk forsvar.
2. Han er aldri utnevnt til sjef for Den Norske Legion, men er beordret som kommandør for bataljon Viken. (Sikt. opplyser at bataljon Viken var den eneste feltenhet av Den Norske Legion, legionsstaben var, som tidligere opplyst, oppløst og dens virksomhet såsom hverving, propaganda, utbetalinger av lønninger samt utdanning, var overtatt av Germanische Leitstelle som igjen var underlagt Führerhauptamt i Berlin.).
3. Sikt. overtok denne stilling fordi han trodde at han kunne oppnå å få oppfylt de løfter på hvilke han hadde meldt seg og fordi han som offiser ikke kunne svikte de menige legionærer som uveleglig ville bli tvunget over i SS hvis de fortsatt skulle ha hatt en tysker som sjef.

Etterat sikt. var fratrått bataljon Viken, ble han flere ganger av general Steiner og visstnok også Himler gjennom "minister" Fuglesang, tilbudt stillingen som sjef for pansergrenaderregimentet Norge som besto av 1 norsk og 2 tyske fullmotoriserte

og da rekruttskolen såvel ved kavaleriet som ved artilleriet var bortfalt etter okkupasjonen, fant sikt. behovet for skolen meget stort. Det var under rekruttskolene attbondeungdommen hadde fått sin utdannelse i hestestell. Skolen ble satt igang på sikt.s eien- dom - Flatner - i novbr. 1943 og det ble holdt 3 kurser årlig inn- til kapitulasjonen, hvert kursus var av 4 mndr.s varighet. Den dag- lige undervisning bestod i: 1 time ridning, 1 time skoning, 1 time veterinærfag, 2 timer hesterøkt, stell av kjøre- og seletøy samt 3 timer kjøring. Elevene ble på søknad opptatt fra hele landet og skolepengene var kr. 70-80 pr. mnd. Elevene fikk utlevert grønn uniform og ble forlagt i en brakke som ble oppsatt for dette øye- med. Bevilgningen til skolens drift ble gitt av Landbruksdeparte- mentet. Gjennomgåelsen av skolen medførte ingen forpliktelser for elevene. Sikt. organiserte skolen og var selv sjef under utdannel- sen av det første kursus som besto av 20 elever hvorav 2 var med- lemmer av N.S. Da sikt. reiste til Trondheim i 1944, ble dyrlæge Neverdal fra Gran, Hadeland, sjef. Sikt. vil tilføye at han innfør- te militær hålsen - hånden til luen - for elevene. Han lånte dem også et radioapparat.

I januar 1945 ble skijegerbataljonen oppløst og fol- kene ble fordelt på de tyske SS-politikompanier som var forlagt her i landet. Sikt. antar at dette dreide seg om omlag 500 mann. Dette fikk sikt. opplyst av Frode Halle som hadde vært skijegerba- taljonens sjef. Sikt. fikk sammen med Halle, foretrede for Quisling og foreholdt ham den risiko disse folkene løp ved denne dispo- ning idet de risikerte å bli brukt mot sine egne landsmenn ved e- ventuelle krigsoperasjoner her i landet. Quisling gjorde henvendele se til Terboven og fikk utvirket et løfte om at skijegerne skulle trekkes ut av politikompaniene 3 mndr. senere. Denne uttrekning ble forhindret av tyskernes kapitulasjon. For å unngå lignende episoder i fremtiden, ennvidere for å bøte på den vilkårlighet som enkelte steder rådet ved hirden, og for å ta seg av spørsmålet om dimitte- ring av frontkjempere, foreslo sikt. for Quisling at han skulle

opprette en kommandostab med sikt. som sjef. Quisling svarte: "De er vel oppmerksom på at De ikke er persona grata hos tyskerne, så det vil de aldri tillate." Det ble imidlertid til at slike saker forelagt sikt. og han var flere ganger i uken på Slottet og ga råd om hva der burde gjøres i saker av foran nevnte art. I denne tid husker sikt. at han bevirket at Blaker Fylkesopplæringskole og Skjeberg Husmor-lærerinneskole, som var tatt av hirden, ble rømmet. Ennvidere bevirket sikt. at de opprettede hirdbataljoner skulle gå over til hjemmevernsbataljoner med offiserer som sjefer. Dette siste ble hindret av tyskernes kapitulasjon.

Sikt. hadde etter sin hjemkomst fra Russland, arbeidet for at Quisling skulle søke kontakt med Wehrmacht for om mulig å få fjernet Reichkommisariatet og SS. Sikt. hadde systematisk undergravet Reichkommisariat og SS innen Wehrmacht og det hadde etter hvert utviklet seg et sterkt motsetningsforhold mellom disse. En offiser som sikt. hadde meget med å gjøre i denne forbindelse, var general Kühne. Sikt. fikk tilslutt istand et møte mellom generalene Kühne og Roth samt Quisling. Såvidt sikt. forsto ble det ikke fattet noen beslutning på dette møte, men det skulle holdes et nytt møte på Gimle senere. Dette møte ble visstnok hindret ved kapitulasjonen.

Sikt. maste stadig på Quisling for å få ham til å søke kontakt med general Bøhme som da var øverstkommanderende i Norge, for å utvirke en fredelig kapitulasjon fra tyskernes side. Da dette ikke lyktes, tok sikt. selv initiativet og ^{besluttet å reise} ~~XXXXXX~~ til Lillehammer for å snakke med Bøhme. På forhånd snakket sikt. med Kühne som pr. tlf. skulle introdusere ham hos Bøhme. Denne var imidlertid i Danmark og kommandoen i Norge ble ført av admiral Kranke. Sikt. oppsøkte denne og ba ham sette seg i forbindelse med Quisling snarest, og han klargjorde samtidig for ham den situasjon som ville oppstå her i landet hvis tyskerne ikke kapitulerte. Med hensyn til dette viser sikt. til kopi av skriv (dok. 7) som om natten ble sendt Quisling på Gimle av sikt. etterat han var nektet

foretrede for ham.

Sikt. hadde også vært inne på tanken om å fjerne Reichkommisar med makt og tilbød Quisling å ordne dette. Quisling svarte ihtet på dette, men sikt. forberedte aksjonen ved å overlate til en legionær - Frode Braathen - å foreta et attentat mot Terbeven, men han selv med Hedemarkshirden skulle besette Handelsgymnasiet som da var Reichskommisariatets hovedsete. Dette siste hadde sikt. ikke truffet avtale med noen om. Sikt. var helt sikker på at Wehrmacht ville holde seg nøytral.

I uken før kapitulasjonen ble sikt. tilkalt til et møte på Slottet hvor Fuglesang, Jonas Lie og Quisling var tilstede. Quisling opplyste sikt. at Jonas Lie hadde overtatt kommandoen over hirden og Germanske SS. Sikt. foreslo at hirden og Germanske SS skulle oppløses for at man skulle undgå uroligheter, men dette avslo Quisling. Grunnen til at sikt. ble tilkalt til møtet hørte han ikke, men tror det skyltes hans store autoritet hos hird og frontkjemper. Neste dag ble sikt. oppsøkt av sin svigerinne - Ingrid Furuseth - som også hadde fått kjernskap til Jonas Lies overtagelse av hirden og Germanske SS. Hun foreslo at sikt. skulle fjerne Jonas Lie og selv overta kommandoen over disse enheter. Sikt. erklærte seg villig til dette under forutsetning av at det var ønsket av illegale kretser her i landet. Hun lovte å undersøke dette og hun ringte etter et par timers forløp opp igjen og sa at det var ønsket. Hvem hun hadde snakket med, vet sikt. ikke. Sikt. mener at dette hendte lørdag den 5. mai 1945. Imidlertid viste det seg at Jonas Lie var syk. Det var Erling Søvik som var hans stedfortreder som sjef for hirden og Germanske SS. Sikt. hadde en samtale med ham hvorunder Søvik lovte ikke å foreta seg noe med disse styrker hva enn tysker-

Se dok. 26, ne bestemte seg til. 2
ide 23. S.H.

Søndag 6. mai 1945 reiste sikt. til Flatner, mandag 7. mai var han en tur i Oslo - uten dog å foreta seg noe - og reiste så oppover til Flatner igjen. Tirsdag 8. mai om formiddagen reiste sikt. til Østerdalen på fuglejakt. På hjemturen en uke sene-

denne at han ikke tok mot formannsvervet. Våren 1941 ble deretter en annen oppnevnt som formann. Det er visstnok på det rene at tiltalte ikke har utført noe arbeid som formann. - Retten finner det etter det foreliggende ikke tilstrekkelig godtgjort at tiltalte har gitt et slikt endelig samtykke til å la seg oppnevne til formann i forbundet at hans her omhandlede forhold rammes av straffelovens § 86. Han vil derfor bli å frifinne hva dette forhold angår (tiltalens post 2). Retten finner imidlertid at han ved anledningen har vist en kritikkverdig unfallenhet.

I midten av juli 1941 meldte tiltalte seg til krigstjeneste i Den norske Legion og ble 5. august s.å. ansatt som major i legionen fra 1/7-1941. Han opplyser at det var hans tanke at man gjennom legionen kunne skape en kjerne av utdannede, erfarne krigsfolk, som et framtidig norsk forsvar kunne bygges opp om. Han så legionen som et helt norsk foretagende, men var dog klar over at man ved den påtenkte innsats i Finnland ville komme til å yte støtte til den tyske krigsføring. Han så Russland som fienden. - Tiltalte tjenestegjorde først en kortere tid som leder av en skiløper- og hundekjøreskole i Torpo i Hallingdal. Skolen bestod av ca. 30 mann. Mens han lå der kom det beskjed om at legionstaben i Oslo var oppløst og om at legionen skulle sendes til Tyskland til utdanning. En del av skolens folk ønsket ikke å dra til Tyskland og tiltalte bistod disse med å bli dimittert. Selv dro han i begynnelsen av desember 1941 til Tyskland - Palingbostel - hvor han overensstemmende med forutsetningene før avreisen som eldste offiser overtok kommandoen over bataljon "Viken". Bataljonen var den først oppsatte avdeling av Den norske Legion. Senere ble det også oppsatt et panserjegerkompani som imidlertid ikke ble lagt under tiltaltes kommando. - Etter det opplyste gikk tiltalte i Tyskland sterkt inn for å bevare legionen som en norsk avdeling mest mulig uavhengig av tysk innflytelse. Han tok straks opp arbeidet med å få legionen tilbake til Norge for at den kunne

Morikje?

I februar 1945 ble Skijägerbataljonen oppløst og soldatene fordeelt i forskjellige tyske SS-kompanier. Sammen med bataljonens sjef Halle gjorde tiltalte forestillinger hos Quisling om å få folkene trukket tilbake fra de tyske avdelinger. Tiltalte ønsket å få alle frontkjempere samlet under en egen kommandostab under sin ledelse for å holde dem unna tysk innflytelse. Quisling lovet å tale med Terboven om å få samlet Skijägerbataljonen igjen, men saken gikk ikke i orden før frigjøringen. Omtrent samtidig tok tiltalte etter anmodning av Quisling opp spørsmålet om å hjelpe frontkjempere som forgjeves hadde søkt om å bli dimittert. Frontkjemperne skrev gjerne til Quislings kanselli om bistand og her hopet deres henvendelser seg opp. Tiltalte fikk delvis disposisjonsrett til et av kanselliets kontorer på Slottet, og arbeidet her noen dager i uken når han hadde tid til overs med disse frontkjempersaker. Han fikk ingen lønn for arbeidet. Tyskerne tok gjerne inn dimisjonspapirene en bestemmelse om at frontkjemperne i tilfelle av krig i Norge eller Norges umiddelbare nærhet e.l. pliktet å melde seg til nærmeste tyske SS.-tjenestested. Tiltalte motarbeidet dette og meddelte frontkjemperne at de ikke måtte skrive under på slikt. I februar 1945 sendte han ut til frontkjemperne en anonym stensilert skrivelse, som var avfattet av "stabssjef" Schjøren, hvor frontkjemperne ble oppfordret til ikke å melde seg til tyske enheter, eller yte tyskerne noen hjelp. - Etter det opplyste finner retten det tvilsomt om tiltaltes arbeid på Slottet med frontkjempersakene objektivt sett kan anses som bistand til fienden etter straffelovens § 86. Utenom det forannevnte arbeid er det ikke godtgjort at han har vært "Quislings rådgiver i spørsmålet om frontkjempernes innkallelse og tjenestegjøring i forbindelse med krigens avslutning her i landet" som det heter i tiltalen. Retten finner det iallfall ikke godtgjort at tiltalte har forstått at han ved sitt arbeid med frontkjempersakene har yttet bistand til fienden og han vil derfor bli å finne fomsåvidt dette forhold angår.